

**HEDDI
GOODRICH**

Κυθιστορήλα

**Χαμένονο
62η Νάπωζη**

Μετάφραση: Δήμητρα Δότσιου

Από: tectonic@tin.it
Προς: heddi@yahoo.com
Εστάλη: 22 Νοεμβρίου

Το ξέρω ότι προτιμάς να με θεωρείς νεκρό. Είμαι σχεδόν ζωντανός. Δεν περιμένω να μου απαντήσεις και δεν θα σε ξαναενοχλήσω. Πάνε όμως σχεδόν τέσσερα χρόνια που προσπαθώ να σου γράψω κάτι. Κανονικά θα χρειαζόμουν τουλάχιστον εκατό σελίδες για να προσπαθήσω να σου εξηγήσω. Δεν θα τα κατάφερα ποτέ. Ούτε και αυτή τη φορά θα σου δώσω εξηγήσεις.

Είμαι ένας άχρηστος, πάντοτε εμπιστευόμενος το ένστικτό μου, αυτό το ψεύτικο, άτιμο, ανόητο ένστικτό μου. Αλλά πριν από κάνα χρόνο έκανα το πιο μεγάλο λάθος της ζωής μου, ένα λάθος ανεπανόρθωτο, ανεξήγητο, αδιανόητο. Για λίγο καιρό είχα την ψευδαίσθηση (καμιά φορά το παθαίνω ακόμα) ότι έκανα του κεφαλιού μου, αυτό που πρόσταζε το ένστικτό μου... ίσως αυτό να ήταν το σωστό, αλλά μου κατέστρεψε τη ζωή. Μόνο αυτό ήθελα να σου πω. Γιατί δικαιούσαι να ξέρεις ότι η ζωή μου δεν αξίζει δεκάρα. Δικαιούσαι να ξέρεις πως κάθε φορά που κάθομαι στο τραπέζι με τα μαχαιροπίρουνα στο χέρι, για μια στιγμή μπαίνω στον πειρασμό να τρυπήσω το μάτι μου με το μαχαίρι.

Ελπίζω μέσα από την καρδιά μου πως κατάφερα να σου κλέψω ένα μικρό χαμόγελο ικανοποίησης, όπως ελπίζω ότι ο χρόνος που περάσαμε μαζί θα είναι μια άσχημη, μια τρομερή ανάμνηση για σένα και όχι ο σταυρός του μαρτυρίου σου. Το μόνο που επιθυμώ είναι να περάσει η ζωή μου γρήγορα, να μετενσαρκωθώ σε κάποιον ή σε κάτι καλύτερο από τον τωρινό εαυτό μου, και ίσως κάποτε να σε συναντήσω σε κάποιο αεροδρόμιο, στη Στοκχόλμη ή στο Μπουένος Άιρες.

Μη με συγχωρέσεις, μη μου απαντήσεις, μη στενοχωρηθείς. Να είσαι πολύ ευτυχισμένη, να κάνεις παιδιά, να γράφεις βιβλία, κασέτες, να βγάζεις πολλές φωτογραφίες... Αυτό είναι που αγαπώ να σκέφτομαι για σένα όλο αυτόν τον καιρό. Και κάπου κάπου, αν θέλεις και μπορείς, να με θυμάσαι κι εμένα.

π.

«Χέντι.»

Άκουσα τον ήχο του ονόματός μου έτσι όπως είχα χρόνια να τον ακούσω, θαρρείς και ήταν το όνομα κάποιου εξωτικού ζώου. Ήταν ειπωμένο με ερωτηματική χροιά αλλά τελειοποιημένη, σαν να το είχε προβάρει ξανά και ξανά – με μια λεπτή ανάσα και κοφτά φωνήεντα–, ώσπου ξεγλίστρησε μέσα από εκείνο το στόμα με εξαιρετική άνεση. Κανένας άλλος ήχος σ’ ολόκληρη την Ισπανική Συνοικία της Νάπολης, ούτε η τρομαχτική κραυγή μιας απατημένης γυναίκας ούτε μια ριπή από σφαίρες σε κάποιο ξεκαθάρισμα λογαριασμών, δεν θα με έκανε να ξεμακρύνω από το ζεστό τριζοβόλημα του τζακιού μια τόσο παγωμένη νύχτα.

Μπροστά μου στεκόταν ένας νεαρός, ένας άντρας, με το στόμα κλειστό σαν να ’χε ήδη πει αυτό που ήθελε και τώρα είχε έρθει η σειρά μου να μιλήσω. Το πουκάμισό του ήταν χωμένο μέσα στο τζιν παντελόνι του, με τα μανίκια γυρισμένα μέχρι τον αγκώνα κι ένα τσεπάκι ακριβώς στο μέρος της καρδιάς, τεντωμένο απ’ την προσπάθεια να συγκρατήσει ένα πακέτο τσιγάρα. Δεν είχε καμία σχέση με τους υπόλοιπους καλεσμένους, που προσπαθούσαν με σκουλαρίκια, ράστα μαλλιά και τη νοσηρή τους χλωμάδα να κρύψουν μια ήρεμη παιδική ηλικία καμωμένη από νιόκι πατάτας και εκδρομές στη θάλασσα. Παρά την προχωρημένη ώρα, η γλυκιά τους μυρωδιά –ένα κράμα από πα-

τσουλί, χασίσι και ρούχα από δεύτερο χέρι— πλανιόταν ακόμα στην κουζίνα και γινόταν ένα με τη μυρωδιά της ξεθυμασμένης μπίρας και του ριζότο με σαφράν. Όχι, εκείνος προφανώς δεν ανήκε στη φυλή μας, τη φυλή των γλωσσολόγων του Πανεπιστημίου Οριεντάλε της Νάπολης. Κι όμως βρισκόταν εκεί, όπως τα ατάραχα νερά μιας βαθιάς λίμνης.

«Ορίστε, για σένα την έφτιαξα», είπε βγάζοντας κάτι από την τσέπη του παντελονιού. Είχε δίχως αμφιβολία νότια προφορά, αν και όχι εντελώς ναπολιτάνικη. Το χέρι του έτρεμε ανεπαίσθητα, καθώς μου έδινε μια κασέτα μέσα σε μια θήκη ζωγραφισμένη στο χέρι. Για τη Heddi, έγραφε, έτσι ακριβώς, ξεκινώντας από το κεφαλαίο *H* μέχρι μια πιτσιλιά από μελάνι πάνω από εκείνο το *i* που σχεδόν δεν θυμίζουν πια ότι είχα.

Αποσυντονίστηκα. Αυτή η ορθογραφία του ονόματός μου ήταν που εκτροχιάζε την προφορά του, γιατί έτσι ήταν εύκολο να τη φτάσει στα άκρα, με το *e* μελοδραματικά τραβηγμένο και το *d* αναγκαστικά τονισμένο λόγω των διπλών συμφώνων, κάτι που στον νότο λάτρευαν περισσότερο απ' ό,τι στην υπόλοιπη Ιταλία. Ήταν εντελώς συγχωρητέο το ότι το *H* θα έμενε παραμελημένο.¹ Στη Νάπολη η προφορά του ονόματός μου οδηγούσε μόνο σε αστείακια: «Έντι; Σαν να λέμε Έντι Μέρφι;» μου έλεγαν κι εγώ απλώς έγνεφα καταφατικά. Άλλωστε δεν με πείραζε ιδιαίτερα. Πριν ήταν Χέντι, τώρα Έντι.

«Μουσική;» τον ρώτησα κι αυτός ένευσε καταφατικά, με εμφανή αμηχανία, και το χέρι του να κρατάει σφιχτά ένα άδειο μπουκάλι μπίρας.

¹ Σ.τ.Μ.: Σύμφωνα με τους ιταλικούς κανόνες προφοράς, το γράμμα *H* δεν προφέρεται όταν βρίσκεται στην αρχή μιας λέξης, οπότε το όνομα Heddi στα ιταλικά ακούγεται ως Έντι.

Η πλάτη μου είχε ζεσταθεί από τον τρεμάμενο χορό της φωτιάς κι από τα ανέμελα γέλια των φίλων μου, που τους αποκαλούσα στοργικά «τα παιδιά». Το γεγονός ότι αποτελούσα κι εγώ μέλος εκείνης της παρέας, ότι ανά πάσα στιγμή μπορούσα να γυρίσω κοντά τους, μου χάριζε μια αναμφισβήτητη αίσθηση προνομίου και ασφάλειας, την οποία όμως τώρα αντιλαμβανόμουν ως αδικία.

Στον κάτω όροφο, η εξώπορτα σείστηκε μ' έναν ξερό βρόντο, πιθανότατα ήταν ο τελευταίος καλεσμένος που έφευγε παραπαίοντας. Ο τύπος με το δώρο σκίρτησε ολάκερος μόλις συνειδητοποίησε ότι η γιορτή, που πριν αντηχούσε γύρω του, είχε πια τελειώσει. Προσπάθησε να κρύψει την ντροπή του, μα εγώ και πάλι την ένιωσα. Ήταν σαν μια τσιμπιά, ένας ελαφρύς πόνος συνοδευόμενος από το παράπονο ότι για μια φορά ακόμα ήμουν η μοναδική νηφάλια της παρέας.

«Θα 'ναι αργά», είπε.

«Έτσι νομίζω κι εγώ, αλλά μόνο ένα ρολόι υπάρχει όλο κι όλο σ' αυτό το σπίτι.»

Άξαφνα μετακίνησε το βάρος του από το ένα πόδι στο άλλο, κι εγώ άθελά μου καθρέφτισα την ασυμμετρία του γέροντας το κεφάλι μου από τη μια μεριά. Τουλάχιστον έτσι μπορούσα να βλέπω καλύτερα το πρόσωπό του, που το έκρυβε κάτω από τα μαύρα του μαλλιά κάθε φορά που αναζητούσε παρηγοριά στα παπούτσια του –κάτι άνετα, πρακτικά παπούτσια. Δεν τον είχα ξαναδεί ποτέ μου, θα έβαζα το χέρι μου στη φωτιά γι' αυτό, γιατί αν είχαμε ποτέ κοιταχτεί στα μάτια, δεν θα ξεχνούσα εκείνο το βλέμμα, το βλέμμα ενός ανθρώπου αποφασισμένου να κάνει υπομονή.

«Εντάξει.» Ακούμπησε το μπουκάλι στον πάγκο σάμπως φοβόταν μην τυχόν σπάσει το γυαλί, μολονότι στην

κουζίνα επικρατούσε το απόλυτο χάος με όλα εκείνα τα αναποδογυρισμένα μπουκάλια, τις λιγδιασμένες κατσαρόλες και τις λεκιασμένες κούπες από κρασί, σαν γέρικα δόντια.

«Συγγνώμη, πώς είπαμε ότι σε λένε;»

«Πιέτρο.» Είχε ένα παραδοσιακό και κάπως σκληρό όνομα· ανασήκωσε τα φρύδια του σαν να ζητούσε συγγνώμη.

«Σ' ευχαριστώ για την κασέτα...» είπα, αλλά δεν μπόρεσα ν' αρθρώσω τ' όνομά του. «Φεύγεις, λοιπόν;»

«Ε, ναι. Πρέπει να σηκωθώ νωρίς. Θα γυρίσω στο χωριό μου για καμιά δυο βδομάδες. Στα πάτρια εδάφη, στους γονείς μου, στην επαρχία του Αβελίνο. Πάω κάθε Πάσχα. Εντάξει, όχι μόνο το Πάσχα, αλλά ξέρεις τώρα πως είναι αυτά...»

Δεν ήξερα πώς είναι, αλλά έτσι κι αλλιώς ένευσα καταφατικά, ευγνώμων για εκείνες τις απανωτές φράσεις. Έτρεφα ακόμα την ελπίδα πως εκείνα τα τελευταία δευτερόλεπτα προτού φύγει (πιθανότατα να μην τον έβλεπα ποτέ ξανά) θα έλυνα το μυστήριο πώς είχε καταφέρει να μου φανεί τόσο εξοικειωμένος με το όνομά μου και πώς είχε μπει στον κόπο να μου κάνει ένα δώρο.

«Γεια σου, λοιπόν.»

«Γεια σου, καλή διασκέδαση στα εδάφη σου. Καλά να περάσεις, θέλω να πω. Εκεί, στην εξοχή.»

Το μόνο που ήθελα ήταν να φύγει αμέσως αυτός ο αυτήκοος μάρτυρας του γλωσσικού μου λάθους. Ήταν εξοργιστικός ο τρόπος με τον οποίο τα ιταλικά, η αγαπημένη μου μεταμφίεση, ξηλωνόταν λιγάκι κάτι τέτοιες στιγμές, όποτε ένιωθα πως αιφνιδιαζόμουν.

Είπε γεια σε όλους κι έφυγε. Ξανακάθισα στη θέση μου μπροστά στο τζάκι κι έβαλα την κασέτα στην τσέπη

της καστόρινης, βίντατζ μίνι φούστας μου. Οι φλόγες έμοιαζαν ξεδιάντροπες έτσι όπως ψηλάφιζαν ανερυθρίαστα αυτό που κάποτε ήταν το πόδι μιας αξιοσέβαστης καρέκλας ή το κεφαλάρι ενός μονού κρεβατιού. Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα η θέρμη σάρωσε και το παραμικρό ίχνος δυσφορίας που θα μπορούσε κανείς να διακρίνει στο πρόσωπό μου.

«Πώς τον έλεγαν αυτόν τον τύπο;» ρώτησε ο Λούκα πλάι μου, πετώντας ένα αποτσίγαρο στη φωτιά κι αφήνοντας να ξεγλιστρήσει από το στόμα του μια λευκή κορδέλα καπνού.

«Πιέτρο, νομίζω», είπα, γευόμενη για πρώτη φορά τη στιβαρότητα αυτού του ονόματος.

«Κατάλαβα. Είναι φίλος του Ντάβιντε.»

«Ποιος είναι ο Ντάβιντε;»

«Εκείνος ο κοντούλης με τα κατσαρά μαλλιά», πετάχτηκε η Σόνια, η άλλη κοπέλα της στενής μας συντροφιάς.

Α ναι, ο Ντάβιντε. Ο Λούκα έπαιζε καμιά φορά στο συγκρότημά του. Ο Ντάβιντε, ο Πιέτρο, τι διαφορά είχε; Το θέμα ήταν ότι δεν χρειαζόταν κανέναν άλλο η παρέα μας. Μια χαρά ήμασταν έτσι.

Εγώ ήμουν μια χαρά.

Υπνωτισμένοι από τις φλόγες, αφήσαμε τη νύχτα να γλιστρήσει σ' ένα μετέωρο κενό δίχως χρόνο, δίχως φεγγάρι. Μιλήσαμε για ινδουισμό, για το φοινικικό αλφάβητο, για την επιχείρηση Καθαρά Χέρια². Κάθε τόσο ένα κούτσοσυρο θρυμματιζόταν πάνω στη θράκα εγείροντας ένα εντυπω-

² Σ.τ.Μ.: Επιχείρηση πάταξης υποθέσεων διαφθοράς με πρωταγωνιστές Ιταλούς πολιτικούς και επιχειρηματίες, η οποία ξεκίνησε το 1992 και οδήγησε στην κατάρρευση ενός ολόκληρου πολιτικού συστήματος.

σιακό θέαμα από σπίθες και μερικούς στεναγμούς αμηχανίας μπροστά σ' εκείνη τη σύντομη στιγμή δράματος. Όταν η φωτιά άρχισε να δείχνει σημάδια υπνηλίας, ο Λούκα βάλθηκε να σκαλίζει τα παλιόξυλα, δίπλα στα οποία υπήρχε μια ακουστική κιθάρα. Ο Τονίνο άπλωσε το τριχωτό του χέρι.

«Δεν πιστεύω να ρίξεις κι αυτή», είπε ο Άντζελο, ένα άλλο από τα παιδιά.

«Όχι, Τονίνο, σε παρακαλώ!» πετάχτηκε η Σόνια.

«Παιδάκια, το πάρτι τελείωσε», ανακοίνωσε εκείνος με την έντονη προφορά της Πούλια, ακουμπώντας την κιθάρα στο γόνατό του. «Το κέρατό μου, τι πρέπει, να σας παίξω κάνα νανούρισμα για να το καταλάβετε;»

Αυτό ήταν το κομμάτι που μου άρεσε περισσότερο. Οι χοντράδες του Τονίνο, που υποδαύλιζαν την οικειότητα, και τα στρογγυλά του γυαλιά που άναβαν σαν χρυσοί δακτύλιοι κόντρα στο φως της φωτιάς καθώς έπαιζε ένα τραγούδι που θύμιζε αμυδρά το *Attenti al lupo* του Λούτσιο Ντάλα. Γρατζούναγε την κιθάρα με τα κοντόχοντρα τριχωτά του χέρια, σαν χέρια διακοσμητικού νάνου που είχε ζωντανέψει. Κι ήταν τριχωτός παντού. Μια φορά μου είχε ζητήσει να του κάνω αποτρίχωση στην πλάτη για να δώσει τη χαριστική βολή στις ψείρες της ηβικής περιοχής που είχε κολλήσει, τη μόνη αδιάσειστη απόδειξη ότι είχε καταφέρει στ' αλήθεια να ρίξει στο κρεβάτι μια κοπέλα, Ισπανίδα κατά τα λεγόμενά του. Κοντοκουρεμένος σαν αρνί την άνοιξη, ο Τονίνο είχε κατά βάθος σχεδόν λεπτά χαρακτηριστικά που τον έκαναν να μοιάζει, από ορισμένες οπτικές γωνίες, με τον αδερφό μου.

Τραγουδούσε στριγκλίζοντας, σαν να τον έπνιγαν: «Είναι μια καθηγήτρια τόσο δα μικρή... με δυο μεγάλα αρχίδια για να κόβει τους φοιτητές της... Κι είναι κι ένας

φουιτητής τόσο δα μικρός... που θα 'πρεπε να στρωθεί στο διάβασμα... Κι έχει ένα τόσο τεράστιο μυαλό... γεμάτο μ' ένα σωρό μαλακίες που θα 'θελε να κάνει...»

«Καλά, θα γίνει φοβερό σουξέ», είπε ο Άντζελο. «Άκου με κι εμένα που σου λέω, παράτα τις σπουδές και φτιάξε ένα πανκ γκρουπ.»

«Καλή ιδέα, και θα ρωτήσω την καθηγήτρια των σανσκριτικών αν θέλει να γίνει ντράμερ, για να βαράει και τίποτε άλλο εκτός από μένα.»

«Παίξε μας καλύτερα ένα από τα παλιά ναπολιτάνικα τραγούδια», του πρότεινε ο Λούκα.

Ο Τονίνο τού έδωσε την κιθάρα. «Εγώ δεν είμαι κωλοναπολιτάνος», είπε, μόνο που αυτό ήταν κομπλιμέντο.

«Είμαι μισός Ναπολιτάνος.»

«Το μισό από τη μέση και κάτω, φυσικά», πετάχτηκε ο Άντζελο.

Ο Λούκα αγκάλιασε την κιθάρα, με το πρόσωπό του κρυμμένο τώρα κάτω από τα μακριά του μαλλιά που έφταναν στους ώμους του, χαρίζοντας στα παιδιά ένα στραβό χαμόγελο. Κι όμως το βλέμμα του ήταν καρφωμένο πάνω μου. Εκείνο το μειδίαμα ήταν από μόνο του μια φιλοφρόνηση, γιατί ο Λούκα ήταν εκλεκτικός τόσο με τα χαμόγελα όσο και με τα λόγια, λες και είχε ήδη περάσει την τελευταία του ενσάρκωση αναγνωρίζοντας όλη την ειρωνεία του κόσμου, και σ' αυτή τη ζωή είχε φτάσει στο ζεν. Μολοντί κι αυτός ήταν ουσιαστικά ένα από τα παιδιά, πάντοτε τον θεωρούσα διαφορετικό από τους άλλους δύο. Ήταν απλώς ο Λούκα Φαλκόνε.

«Αυτό είναι για σένα.»

Ήδη από τις δύο πρώτες νότες είχα καταλάβει. *Tu vuo'fa' l'americano* του Καροζόνε, να τι έπαιζε ο Λούκα. Ένωσα σαν ξεγυμνωμένη, η Αμερικάννα που βρισκόταν εν-

κόγκνιτο εκεί, και όντως ο Λούκα απευθυνόταν σ' εμένα, με περίμενε.

Δεν είχα διάθεση, αλλά έπιασα το τραγούδι από τη δεύτερη στροφή. Το έκανα γιατί συνειδητοποίησα ότι οι άλλοι δεν ήξεραν στ' αλήθεια τα λόγια, ότι ήταν δική μου η σιωπή κι έπρεπε να τη γεμίσω. Ίσως να το έκανα και για τον Λούκα. Για να του δείξω, αν μη τι άλλο, ότι κατάφερα να μιμηθώ μια αψεγάδιαστη ναπολιτάνικη προφορά, πιο βαθιά ριζωμένη κι απ' τη δική του. Για να προσπαθήσω να του κλέψω ένα χαμόγελο. Για χατίρι του έπαιξα ολόκληρη κωμωδία, χειρονομώντας σαν ψαράς, και ως διά μαγείας ξαφνικά μεταμορφωνόμουν στη σπιτονοικοκυρά ενός ναπολιτάνικου χαμόσπιτου, μιας χαμηλοτάβανης ισόγειας γκαρσονιέρας γεμάτης υγρασία. Ήμουν εκείνη στην εξώπορτα, ήμουν η μάνα, η αδερφή, η αρραβωνιαστικιά που περιμένει με τα μάτια μισόκλειστα, πανέτοιμη να ρίξει την κατσάδα της ή να σκάσει στα γέλια. Κι όταν θα επέστρεφε αυτός ο ακαμάτης που παρίστανε τον καμπόσο, με τη γλώσσα του να έχει λυθεί από το ουίσκι με σόδα και τους γοφούς του από το ροκ εντ ρολ, μπορεί να τον άρχιζα στα χαστούκια ή στα χάρδια, και μετά θα του το έλεγα κατάμουτρα, μπροστά σε όλη τη γειτονιά, *Εσύ είσαι Ναπολιτάνος*, κι αν τολμούσε να δικαιολογηθεί με κανένα αξιολύπητο *αίλοβγιού*³, θα γινόμουν έξαλλη. Λέξεις στα ναπολιτάνικα και στα φευτοαμερικάνικα, που δεν θα μπορούσα ποτέ να τις γράψω και που χωρίς τη μουσική δεν θα τολμούσα ούτε καν να τις προφέρω. Ήταν ξεδιάντροπες και συνάμα αληθινές και σπινθηροβολούσαν από εκείνη τη σάτιρα που οι Να-

³ Σ.τ.Μ.: στίχοι από το τραγούδι του Ρενάτο Καροζόνε *Tu vuo'fa' l'americano* («Θες να παριστάνεις τον Αμερικάνο»).

πολιτάνοι έστρεφαν με τόση επιδεξιότητα στον εαυτό τους, από την παρακμή της πόλης τους κιόλας. Αυτά τα λόγια ήταν που με κατηύθυναν, που μου υποδείκνυαν ποιο χαρακτήρα να υποδυθώ, και για λίγα λεπτά δεν ήμουν πια μια Αμερικάννα, παρά μια Ναπολιτάνα που ανακάλυπτε σ' εκείνη ακριβώς την αμερικανικότητα έναν ρόλο, τίποτε άλλο.

Οι υπόλοιποι κρατούσαν τον ρυθμό χτυπώντας το πόδι τους κι ύστερα ένωναν τις φωνές τους στο ρεφρέν. Στο τέλος ο Λούκα γρατζούνισε τις χορδές απότομα. «Δεν θυμάμαι πώς τελειώνει.»

Έγειρα στην πλάτη του καναπέ, ιδρωμένη και εκστασιασμένη. Μέσα μου πάντοτε υπήρχε ένας μίμος του δρόμου, ή μάλλον ένας τζογαδόρος, έτοιμος να ξυπνήσει. Εκμεταλλεύτηκα το τεμπέλικο τριζοβόλημα της φωτιάς για να πεταχτώ όρθια. «Μας χρειάζονται πιο μεγάλα ξύλα. Πάω επάνω.»

«Έρχομαι μαζί σου, Έντι», είπε η Σόνια. «Μου χρειάζεται λίγο καθαρός αέρας.»

Η μουσική, δίχως την παραμικρή διακοπή, συνέχισε μ' ένα τραγούδι των Pearl Jam. Στα παιδιά έβγαιναν πιο φυσικά τα αγγλικά παρά τα ναπολιτάνικα, αν και τα τραγουδούσαν κατά προσέγγιση, μασώντας τους διφθόγγους και πολτοποιώντας τα συμπλέγματα των συμφώνων. Εγώ κι η Σόνια ανεβήκαμε τη στριφογυριστή σκάλα που βρισκόταν πλάι στο τζάκι. Ήταν τόσο στενός ο χώρος, που εκείνη, καθότι ψηλή, έπρεπε να σκύβει, κάνοντας τα μεταλλικά σκαλοπάτια να δονούνται κάτω από τα άρβυλά της και ακουμπώντας τα σχεδόν με τα μακριά μαύρα μαλλιά της. Βγήκαμε στην ταράτσα.

«Παναγιά μου, τι κρύο!» είπα, λέξεις που έγιναν συνεχάρη μες στη νύχτα.

«Έχω ξεπαγιάσει.» Η Σόνια έπιασε τα μπράτσα της για να ζεσταθεί, προσθέτοντας με εκείνη τη χαρακτηριστική της προφορά από τη Σαρδηνία, καθάρια σαν τον αέρα: «Ωστε ξέρεις τον Πιέτρο.»

«Τον Πιέτρο; Αυτόν που ήρθε απόψε;»

«Ναι, ναι, τον Πιέτρο.»

Το όνομά του είχε γλιστρήσει από την άκρη της γλώσσας της εξαιρετικά ανάλαφρα. Για μια στιγμή, μου πέρασε η τρελή ιδέα ότι εγώ κι εκείνη μιλούσαμε για δύο εντελώς διαφορετικά πρόσωπα.

«Τι τύπος λες να είναι;»

«Η αλήθεια είναι ότι δεν τον γνωρίζω.» Έσκυφα για να βρω ανάμεσα στα ξύλα ένα ράφι τεμαχισμένο και στοιβαγμένο στο παραπέτο. «Γιατί θες να μάθεις;»

«Μην το πεις στα παιδιά.» Η Σόνια, μ' εκείνο το πρόσωπό της γυμνό σαν ολόγιομο φεγγάρι, γονάτισε στο πορώδες δάπεδο και κατάλαβα ότι δεν ήταν λίγος καθαρός αέρας αυτό που χρειαζόταν, αλλά μια εξομολόγηση. Σ' εκείνη τη στάση έμοιαζε κάπως πιο κοντή και νέα, που ούτως ή άλλως ήταν, αφού ακόμα φοιτούσε στο δεύτερο έτος του Πανεπιστημίου Οριεντάλε. Ψιθύριζε λες και μπορεί να μας άκουγαν τα αστέρια. «Δυο κουβέντες ανταλλάξαμε όλες κι όλες. Αλλά έχει κάτι το ιδιαίτερο, δεν ξέρω...»

«Τι να πω; Φαίνεται συμπαθητικός.» Ενστικτωδώς φηλάφησα την τσέπη μου, εκείνη την κασέτα που προεξείχε έτσι ανενδοίαστα.

«Μ' αρέσει πολύ. Την επόμενη φορά που θα τον δω, θα του μιλήσω.»

«Καλά θα κάνεις. Δεν έχεις τίποτα να χάσεις.»

Η Σόνια είχε το συνήθειο να δαγκώνει το κάτω χείλος της κάθε φορά που αγχωνόταν. Ξεφύσησε δυνατά, λες και ετοιμαζόταν να κάνει σπριντ.

«Μην πτοείσαι, Σόνια. Είσαι όμορφη, έξυπνη. Αυτός ο Πιέτρο θα ήταν χαζός να μη σου δώσει μια ευκαιρία.»

Λάτρευα το γλυκό σαν ζωγραφιά χαμόγελό της. Αλλά το μετάνιωσα, σχεδόν προσβλήθηκα που είχα χρησιμοποιήσει εκείνον τον όρο γι' αυτόν τον ξένο ονόματι Πιέτρο. Χαζός. Η Σόνια προσφέρθηκε να με βοηθήσει παίρνοντας μια σανίδα, αν και έτρεμε σύγκορμη.

«Κρυώνεις», της είπα. «Πήγαινε τα αυτά κάτω και τα υπόλοιπα θα τα αναλάβω εγώ.»

«Ok.»

Με το που βρέθηκα μόνη, παράτησα τα ξύλα κάτω κι ακούμπησα στο παραπέτο, το μοναδικό εμπόδιο σε μια ελεύθερη πτώση επτά ορόφων. «*Tonight...*» φέλλισα ασυναίσθητα στη μητρική μου γλώσσα, μην έχοντας ιδέα πώς να ολοκληρώσω τη φράση μου.

Ένιωσα ένα παγωμένο αεράκι, ποτισμένο με μυρωδιά φαριού, αρμύρας και πετρελαίου. Ήταν το άρωμα του κόλπου της Νάπολης. Κάτω από τα πόδια μου μέχρι τη θάλασσα η πόλη έλαμπε κι ανάμεσα στις κίτρινες αλυσίδες με τα λαμπιόνια, φωτεινές κουκκίδες στραφτάλιζαν σαν πέρλες· ήταν οι κουζίνες που δεν είχαν σβήσει ακόμα. Η Νάπολη δεν κοιμόταν στ' αλήθεια ποτέ. Ακόμα και μες στη νύχτα λάμπες φθορισμού φώτιζαν, με το οικονομικό και αντιαισθητικό τους φως, τα μέλη κάποιας οικογένειας που ξύπνια ακόμα χτυπούσαν τα χέρια στο τραπέζι της κουζίνας, ποιος ξέρει πάνω σε ποιον καβγά, σε ποια ατάκα ή σε ποια εξομολόγηση. Κι εμένα αυτά τα λευκά φώτα με μαγνήτιζαν σαν νυχτοπεταλούδα. Αν μπορούσα, σκέφτηκα, θα πετούσα ως εκεί, για να τρυπώσω από το παράθυρό τους. Θα έμενα μέσα χωρίς να κάνω τον παραμικρό θόρυβο, θα γινόμουν ένα με την ταπετσαρία, επιχειρώντας να ενώσω τις θραυσματικές τους φράσεις σε μια αφήγηση που θα έβγαζε νόημα.

Ακούστηκε το σφύριγμα μιας σειρήνας. Ποιος ξέρει από ποιο καράβι να προερχόταν: Μέσα στην απόλυτη σκοτεινιά του κόλπου, αν δεν υπήρχαν εκείνα τα ένωση-τις-τελίτσες φώτα, τα φορτηγά πλοία θα ήταν αόρατα. Ήταν μια από εκείνες τις σπάνιες καθάριες νύχτες, και χωρίς το φεγγάρι δεν θα φαινόταν ούτε το ηφαίστειο. Μοναδική ένδειξη της παρουσίας του ήταν τα φωτισμένα σπίτια που σκιαγραφούσαν το περίγραμμά του μέχρι εκεί που τολμούσαν. Είχε περάσει πια μισός αιώνας που ο Βεζούβιος δεν είχε βγάλει άχνα, όμως εγώ τον κοίταζα μέσα από το μαύρο παραπέτασμα της νύχτας και προσπαθούσα να τον φανταστώ ζωντανό, σε μια άλλη εκδοχή του, όπου θα έφτυνε φωτιές όπως σε τόσες και τόσες ελαιογραφίες του δέκατου ένατου αιώνα. Τον κοίταζα με τέτοια ένταση, που νόμιζα πως κόντευα να τον επαναφέρω στη ζωή με τη βούληση και μόνο του βλέμματός μου.

Τα χέρια μου είχαν ξυλιάσει, αλλά δεν είχα πάψει στιγμή να ρουφάω τις μυρωδιές της Νάπολης, να τη γεύομαι με τα μάτια. Μάταια όμως. Η πόλη ήταν σαν νερό που μου γλιστρούσε μέσα από τα χέρια, και η αγάπη μου για εκείνη με έθλιβε, ιδίως τη νύχτα. Ήταν μια μελαγχολία που δεν μπορούσα ούτε να αποβάλω ούτε να καταλάβω. Της είχα δοθεί ολόκληρη, ίσως μάλιστα προδίδοντας τον εαυτό μου, κι όμως έπειτα από τόσα χρόνια η Νάπολη με κρατούσε πάντα σε απόσταση.

Βλέπεις τη Νάπολη και μετά πεθαίνεις, λέει ένα ρητό. Φράση χιλιοειπωμένη, που δεν θα την έλεγα ποτέ σε μια κουβέντα, μα εκείνο το βράδυ τη σιγοψιθύρισα στη νύχτα, γιατί αυτή ήταν η αλήθεια. Κι ύστερα μάζεψα τα ξύλα και στράφηκα προς τις σκάλες.

Από: heddi@yahoo.com

Προς: tectonic@tin.it

Εστάλη: 30 Νοεμβρίου

Πιέτρο,

Δεν ξέρω τι να σου πω. Πάνε τέσσερα ατελείωτα χρόνια που περιμένω νέα σου. Ο χρόνος τα απαλύνει όλα, κάνει υποφερτή ακόμα και την αναμονή. Ή απλούστατα ίσως να μη θυμόμουν πια τι περίμενα.

Εξακολουθώ να μην καταλαβαίνω γιατί έκανες αυτό που έκανες. Καμιά φορά τις νύχτες, κοιτάζω τ' αστέρια και αναζητώ μια εξήγηση. Παράλογο, το ξέρω, λες και στους αστερισμούς βρίσκεται γραμμένη μια ιστορία –με μια αρχή, μια πλοκή κι ίσως ένα χάπι εντ. Αλλά ειλικρινά δεν καταλαβαίνω τίποτα. Δεν μπορώ ούτε καν να αναγνωρίσω τους πιο απλούς αστερισμούς: Ο ουρανός εδώ μου φαίνεται θολός, αναποδογυρισμένος, λάθος. Κι όμως, εμένα και πάλι μου αρέσει να κοιτάζω τ' αστέρια. Στο κάτω κάτω, καθένα από αυτά είναι το ίχνος ενός μοναδικού, τέλειου φωτεινού ουράνιου σώματος που δεν υπάρχει πια. Άραγε να 'ναι μια φωτεινή ανάμνηση;

Πιέστηκα να ξεχάσω ό,τι αφορούσε εσένα –ήταν κάτι σαν εκούσια αμνησία, που εν μέρει λειτούργησε. Βέ-

βαια βοηθάει το να μην έχεις γύρω σου μέρη, πρόσωπα και αντικείμενα που σου ξυπνάνε αναμνήσεις. Εκτός από το ρωμαϊκό αγαλματίδιο, που στο κάτω κάτω δεν ήταν άνθρωπος αλλά ένας μικρός θεός. Δεν είναι ωστόσο κάτι που μπορείς να χαρίσεις σε κάποιον άλλο ή να το πετάξεις. Ίσως θα ήταν πιο σωστό να το επιστρέψω μια μέρα στη γη...

Η γάτα μου έχει ξαπλώσει στα γόνατά μου, μου δείχνει τα νύχια της. Είναι γκριζα. Την πήρα από ένα καταφύγιο ζώων, άρα υπό μία έννοια της έσωσα τη ζωή. Αλλά ίσως θα ήταν πιο σωστό να πω ότι εκείνη έσωσε τη δική μου. Είμαι καλά. Βρήκα μια δική μου διάσταση, μια δουλειά που μου αρέσει και καινούριους φίλους που ξέρουν για μένα και για το παρελθόν μου μόνο όσα θέλω να μάθουν. Χαίρομαι που μου έγραψες. Χαίρομαι που μου έγραψες ότι λυπάσαι. Ή μήπως σου βάζω λόγια στο στόμα;

χ.

Ήταν η επόμενη μέρα, η μέρα του χανγκόβερ. Καθόμουν στο κρεβάτι που έτριζε μ' ένα βιβλίο στο χέρι, όταν αντιλήφθηκα ότι από τον διάδρομο ερχόταν ο Λούκα, προτού ακόμα η φωνή του καλύψει το παράπονο των βουλγάρικων τραγουδιών και το βουητό της βροχής. Η μυρωδιά του τσιγάρου του ήταν αυτή που τον πρόδωσε. Ο καπνός μπήκε από την ανοιχτή πόρτα και στάθηκε μπροστά μου φιδωτός και θαμπός σαν πόθος.

Ο Λούκα Φαλκόνε ανέκαθεν κάπνιζε εκείνα τα στριφτά τσιγάρα. Ένα τέτοιο κάπνιζε κι όταν μου συστήθηκε για πρώτη φορά, ακουμπισμένος στον θλιβερό σοβά της καφετέριας απέναντι από τη σχολή μου. Μ' ένα ποτό στο χέρι κι εκείνο το παλιομοδίτικο δερμάτινο παντελόνι του, έμοιαζε να μην τον ενδιαφέρει ούτε η χρονολογία ούτε ο γεωγραφικός τόπος που του είχε λάχει. Σπούδαζε ήδη στο τρίτο ή τέταρτο έτος, το πρόσωπό του ήταν σημαδεμένο από τις κακουχίες, κι έμοιαζε σαν ένας ταξιδιώτης που είχε διασχίσει ολόκληρη έρημο για να φτάσει σ' εκείνο εκεί το καφέ, σ' εκείνο το μπέρμπον, σ' εκείνο το μεταβατικό μέρος.

Εκείνη η στιγμή σηματοδοτούσε την αρχή του πανεπιστημιακού μου βίου όπως τον ξέρω τώρα, γιατί εντελώς αναπάντεχα ο Λούκα με είχε συμπαθήσει και με είχε βάλει στον στενό του κύκλο – μια κλίκα εναλλακτικών, που

Η Χέντι είναι μια Αμερικανίδα φοιτήτρια γλωσσολογίας που σπουδάζει στη Νάπολη και μένει στην Ισπανική Συνοικία. Η ζωή στις παλιές πολυκατοικίες είναι φθηνή κι ο κόσμος ζει σε ετοιμόρροπα κτίρια που μοιάζουν κολλημένα το ένα με το άλλο· κτίρια ψηλά, με θέα τον ουρανό και τον Βεζούβιο, με μπαλκόνια και ταρατσες όπου οι φοιτητές περνούν τον χρόνο τους αγναντεύοντας τη Νάπολη, καπνίζοντας και συζητώντας.

Ο Πιέτρο είναι φοιτητής γεωλογίας, γιος μιας αγροτικής οικογένειας δεμένης με τη γη με έναν πρωτόγονο, άρρηκτο δεσμό. Παρόλο που το χωριό του απέχει μόλις εκατό χιλιόμετρα, ο Πιέτρο νιώθει στη Νάπολη τόσο ξένος όσο και η Χέντι.

Το *Χαμένοι στη Νάπολη* είναι μια διπλή ιστορία αγάπης: για την πόλη και για έναν νεαρό άντρα. Δυο νέοι στέκονται απέναντι στον κόσμο, έτοιμοι να ανοιχτούν σε κάθε εμπειρία, να απολαύσουν κάθε χαρά, να εκτεθούν σε κάθε πληγή.

«Τοποθετημένο σε μια υποβαθμισμένη γειτονιά, τη γνωστή "Ισπανική Συνοικία" της Νάπολης, διηγείται την ιστορία δυο φοιτητών που ψάχνουν απεγνωσμένα για την αγάπη και το αίσθημα του να ανήκεις σε ένα μέρος.»

–*New York Times Book Review*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

www.klidarithmos.gr

ISBN 978-960-645-065-5

9 789606 450655